

Diplomoppgave
Campus i Høgskolebakken
Forarbeid

Øyvind Eikestøl Lægreid
NTNU: Norges Teknisk-naturvitenskapelige universitet

Forarbeid

Diplomoppgave
NTNU: Norges Teknisk-naturvitenskapelige universitet

Vår 2020

Kandidat

Øyvind Eikestøl Lægreid

Tittel

Campus i Høgskolebakken

Veilder

Geir Brendeland

Antall sider:

12

Bydel Grenda. Foto: Øyvind Eikestøl Læg Reid

1 Innledning

1.1 Hva

Tema for denne diplomoppgaven er det pågående arbeidet med å omorganisere og samlokalisere NTNU ved Gløshaugen i Trondheim. Både universitetets fremtidsplaner, campusutviklingen og tilhørende byutviklings spørsmål er høyst aktuelle problemstillinger, som diskuteres mye både i fagmiljøene og i den offentlige debatten.

En av hoveddelene i NTNUs campusprosjekt er en fysisk samling av de praktisk-estetiske fagene; kunst, arkitektur, musikk og design. Dette går under navnet KAM-fagene (senere KAM+D), og NTNU sitt ønsket er å lage et KAM+D-senter sentralt på campusområdet. Et slikt senter har potensial til å bli et naturlig bindeledd mellom universitetet og byen, og samtidig bygge opp under NTNU sin visjon om tverrfaglighet. KAMD-senteret har derfor høy prioritet i campusplanleggingen.

1.2 Hvorfor

Institusjoner er noe vi alltid omgir oss med. De strukturer og organiserer byen, felleskapene og livene våre. De knytter oss sammen med de som var her før oss og fører oss selv inn i historien. Arkitekten har en viktig rolle som samfunnsaktør ved å gi våre institusjoner og de bygde omgivelsene fysisk form.

Tomten jeg velger å undersøke er ikke et tabula-rasa, men huser flere viktige institusjoner; fengsel, arkiv, storgård og boliger. Det er interessant å merke seg at ingen av disse institusjonene er aktive lenger, men likevel i live gjennom bygningene og stedet. Jeg tror det er av stor verdi å ta med seg de allerede eksisterende institusjonene inn i en utvidelse av NTNU, og virkelig forstå dem. Det er flere begrunnelser for dette. Fra den rent tekniske utregningen av klimagassutslipp og forbruk, til en etisk diskusjon om betydningen av å innlemme vår felles historie inn i nåtiden. Samtidig skal det bygges for fremtiden; en ny institusjon skal flytte inn, og må derfor forstås.

Helt siden jeg begynte mine studier har jeg hørt om KAMD-senteret som en visjon som ligger inne i fremtiden. All den tid jeg har hørt om prosjektet har jeg sett lite til konkrete visjoner på et nytt campus, utover enkle volumskisser og noen skriftlige rapporter som relaterer seg konkret til det konkrete stedet. Målet er derfor at min oppgave kan utvide diskusjonsmuligheten for videre arbeid med prosjektet. Jeg håper å oppdage viktige konsepter og ideer som kan være med å videreutvikle arbeidet, som til tross for sin allerede langvarige prosess fortsatt er i sin spede begynnelse.

2 Bakgrunn

2.1 Senter for kunst, arkitektur, musikk og design

Som ledd i det pågående arbeidet med samlokalisering av NTNU, med fokus på tverrfaglighet, har et senter for kunst, arkitektur, musikk, og medievitenskap lenge vært diskutert som et aktuelt grep. Ideen ble først lansert i 2006 og vedtatt som en del av NTNUs nye campusplan i 2007. I etterkant har det vært en intern omorganisering av fakultetene, hvor design-miljøet på NTNU ble innlemmet i det nye Arkitektur- og designfakultetet (AD-fakultetet). Disse fagene har dermed også blitt en naturlig del av KAM-senteret.

I dag er fagmiljøene spredd utover i hele Trondheim, og flere har sitt virke i til dels uegnede lokaler. Flere lider av plassmangel og manglende muligheter for ekspansjon.

2.2 Sted

I rektors vedtak om faglig lokalisering fra mars 2019, kommer det frem at KAMD-fagene ønskes plassert nord for Gløshaugenplatået langs Høgskolebakken. Argumenter for valg av plassering er arealkapasitet, byutviklingspotensial og nærhet til både publikum, Studentersamfundet og NTNU sine fagmiljøer på Gløshaugen. Lokaliseringen kan sies å basere seg på en gammel idé fra Arne Korsmo, arkitekturprofessor ved daværende NTH, som i 1958 lanserte et forslag om et *arkitekturens miljøcenter* plassert i Høgskolebakken. Studentersamfundet arbeider på samme tid også med å utvide sine lokaler på omlag en tredjedel av området kalt *Fengselstomta*.

Som for flere deler av det totale campusprosjektet blir det i den offentlige debatten reist flere spørsmål om den kommende utviklingen i området. Når det gjelder utviklingen i Høgskolebakken gjelder det særskilt forholdet til Elgeseter- og Høgskoleparken og den antikvariske verdien til Statsarkivet, Vollan gård og trehusbebyggelsen i bydelen Grensen.

Kart fra Google Earth (egen utheving)

3 Oppgaven

3.1 Problemstilling

I min diplomoppgave skal jeg prosjektere et ny del campus bestående av komplekse utdanningsbygg for NTNU i Trondheim. Oppgaven studerer mulighetene for en samling av de praktisk-estetiske utdanningene i Høgskolebakken.

Oppgaven vil i hovedsak fokusere på området lengst sør-vest på tomten kalt *Grensen*. Dette er et eldre trehusmiljø på et høydedrag. Området har vært under sterkt press for sanering i flere tiår, også i dagens planer er delvis sanering foreslått for å gi plass til ny campusbebyggelse. Jeg vil i min oppgave undersøke hvordan et nytt campus heller kan være i dialog med det eksisterende bymiljøet.

3.2 Avgrensning og premisser

Oppgaven baserer seg på utredninger om samlokalisering av campus og KAM+D. Det vil si at jeg legger utredningene til grunn for hvilke fagmiljø som plasseres i det aktuelle området.

Det er en rekke pågående prosjekter i området. Blant annet pågår det arbeid med ny fylling i Nidelva for å stabilisere grunnforholdene i området. Deler av området i Høgskolebakken er også satt av til utvidelse av Studentersamfundet. Studentersamfundet blir sett på som en aktiv part i KAMD-prosjektet, ettersom de også er en sentral samarbeidspartner, med hensyn til sambruk av lokaler. Utvidelsen av Studentersamfundet er i seg selv svært spennende, men for å avgrense oppgaven velger jeg å ikke prosjektere dette. Jeg legger derfor *Eggen Arkitekter* sitt forslag til grunn for å avgrense denne delen av tomten.

4 Metode

4.1 Tomt og områdeanalyse

Tomten er valgt ut i forarbeidet, slik at jeg kan komme raskt igang med prosjekteringen. Ved siden av skisseprosjektering vil også befaring på tomt og tomteregistrering legge grunnlag for videre arbeid i første fase

Det er også foretatt en rekke undersøkelser og studier knyttet opp mot campusutviklingen i fra mange forskjellige aktører. I utgangspunktet vil jeg foreta mine egne analyser før jeg sammenligner konklusjonene opp mot det som allerede er vedtatt som sannheter. På denne måten kan jeg komme inn med et kritisk blikk, og stille spørsmål til eksisterende konklusjoner.

4.2 Skisseprosjekt

I oppstarten vil målet være raskt å få på plass et skisseprosjekt som utgangspunkt for diskusjon. Skisseprosjektet må ta tak i og adresse konkrete problemområder, ved stedet eller programmet. For å komme i gang vil volumjobbing i 3D og fysisk modell være sentrale verktøy. Ved å undersøke romprogrammet i situasjonen vil jeg få et overblikk over størrelser, samt ideer til form, plassering og organisering av funksjoner. Det er også viktig å ha et kritisk blikk til romprogrammet; dette vil og må endres noe i forhold til nåværende situasjon.

4.3 Prosjektering

Tidlige oppstart av prosjekteringen vil være essensielt, siden det er et komplekst og stort program. Skisseprosjekteringen vil avdekke hvor de største problemene og utfordringene i prosjektet ligger. Det er viktig å ta utgangspunkt i disse. Design er problemløsning. Jeg vil jobbe i ulike skalaer og veksle mellom ulike arbeidsverktøy for å utdype og undersøke forskjellige deler av prosjektet. Det blir også viktig å studere relevante eksempler, og jeg planlegger en studietur til København, blant annet for å besøke KADK.

4.4 Dokumentasjon

Underveis vil jeg legge vekt på å fysisk dokumentere tanker og ideer i form av skisser, tegninger, bilder og modeller. Ved å ha materialet fysisk, blir det lettere å reflektere over eget prosjekt og fremgang. Det vil også gjøre det lettere å presentere prosjektet under veiledning og spontane samtaler med medstudenter på salen.

4.5 Reflekterende team

Fra tidligere semester har jeg gode erfaringer fra å diskutere prosjektet med medstudenter. Dette blir også viktig nå, ettersom jeg arbeider selvstendig med diplomprosjektet. Vi er derfor fire studenter som oppretter et team som jevnlig treffer hverandre for å diskutere og holde motivasjonen oppe gjennom semesteret.

4.6 Tenkt innlevert materiale

Diplomprosjektet er en prosjekteringsoppgave, og det blir derfor hensiktsmessig å presentere arbeidet i form av modeller og plansjer med tegninger og illustrasjoner. Jeg tenker å presentere den overordna situasjonen på plannivå, mens jeg tegner ut situasjonen på *Grensen* i en større målestokk. Overordnede ideer og konsepter presenteres med illustrasjoner og diagrammer.

4.7 Tidsplan

JANUAR	FEBRUAR	MARS	APRIL	MAI
1 2 - 5. JANUAR Oppstart Oppsummering og rigging av plass, lage kartgrunnlag	6 3 - 9. FEBRUAR ROMPROGRAM Anslag og research, oppgave avgrensning, fysisk tomtemodell	10 2 - 8. MARS Midtsemester	15 6 - 12. APRIL PÅSKE	19 4 - 10. MAI Innlevering av diplom 8. mai
2 6 - 12. JANUAR TOMT/MODELL Oppmåling, digital tomtemodell	7 10 - 16. FEBRUAR FORARBEID/ CASE Fullføre forarbeid, case-studier	11 9 - 15. MARS PROSJEKTERING	16 13 - 19. APRIL Endelig innlevering av forarbeid	20 11 - 17. MAI Henge opp utstilling, lage presentasjon
3 13 - 19. JANUAR SKISSEPROSJEKT/ KONSEPT	8 17 - 23. FEBRUAR PROSJEKTERING	12 16 - 22. MARS STUDIETUR	17 20 - 26. APRIL ENDELIGE TEGNINGER OG FORMDLING	21 18 - 24. MAI Sensur del 1 19.-20.
4 20 - 26. JANUAR SKISSEPROSJEKT/ KONSEPT	9 24. FEB - 1. MARS PROSJEKTERING	13 23 - 29. MARS PROSJEKTERING	18 27. APRIL - 3 MAI BUFFER Bufferuke som tar opp evt. forskyvninger eller feil i materialet	22 25 - 31. MAI Sensur del 2 26.-27.
5 27. JAN - 2. FEB SKISSEPROSJEKT/ KONSEPT		14 30. MARS - 5. APRIL PROSJEKTERING		

5 Revisjon av forarbeidet

Underveis i prosessen ble universitetet stengt ned av smittevernhensyn i forbindelse med utbruddet av Covid-19. Dette får noen utslag i min diplomoppgave på grunn av endrede forutsetninger:

Sensurformen for diplomarbeidet blir endret. Det er ikke lenger en fysisk utstilling jeg jobber opp mot, og det skal ikke være en muntlig diskusjon/forsvar av oppgave i forbindelse med sensur.

Det blir lagt inn en to ukers utsettelse, slik at frist for innlevering endres til 26. mai 2020.

5.1 Endring av tenkt innlevert materiale

På grunn av endret sensurform blir det større fokus på skriftlig presentasjon av oppgaven i selve innleveringen, og jeg endrer formen fra plansje/modeller til hefter. Det blir en sterk begrensning i muligheten til å arbeide i modell i forhold til opprinnelig tanke. Dette er både på grunn av at jeg mister tilgang til verkstedsarealer og for jeg på et lite hjemmekontor ikke har fysisk plass til å arbeide med store modeller.

5.2 Case-studie

Den opprinnelige studieturen til København utgår på grunn av smitterisiko. Jeg foretar derfor utelukkende case-studier gjennom å studere tegninger og annen litteratur.

Grensen, med utsikt til Hovedbygget på Gløshaugen.. Foto: Øyvind Eikestøl Lægneid

